1852. №. 33.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

VRIJDAG, 23 APRIL.

Deze Courant kost in het ½ jaar *f* 1-60, buiten Assen vrachtvrij *f* 1-75; de advertentiën van 1-5 regels *f* 1 en voor iederen regel meer 15 cent bij elke plaatsing, behalve 35 cent zegelregt. — Boekaankondigingen 20 pct. rabat. — NB. Advertentien voor de 1e bladz. kunnen Maandags en Donderdags uiterlijk tot 6, die voor de 4e bl. tot 10 ure 's avonds aangenomen worden.

Nederland.

21 *April*. Zoöals reeds gemeld is, wordt bij het ontwerp van wet tot regeling van het regtsgebied en aanwijzing der zetels van de verschillende regtscollegien, het rijk in vier kwartieren, zuider-, ooster-, wester- en noorder-kwartier verdeeld; in ieder dezer kwartieren wordt een hof gevestigd, en wel dat voor het noorder-kwartier, bestaande uit de provinciën Friesland, Groningen en Drenthe, te Leeuwarden. In het noorder-kwartier zullen regtbanken gevestigd zijn te Leeuwarden, Heerenveen, Groningen, Winschoten en Assen. (Sneek en Appingadam vervallen dus). In het arrondissement Assen zullen kantongeregten gevestigd worden te Assen, Emmen, Hoogeveen en Meppel. In de zuider-, ooster- en noorder-kwartieren zullen de hoven zamengesteld zijn uit een President, een vice-President, acht Raadsheeren, een Procureur-Generaal, een Advocaat-Generaal, een Griffier en een substituut-Griffier. De regtbanken der 2e klasse, waartoe die van Assen behoort, zullen bestaan uit een President, 4 Leden, een Officier, een substituut-Officier, een Griffier en een substituut-Griffier. Voor de 3e klasse van de kantongeregten, (waartoe dat van Assen behoort), is de jaarwedde van den Kantonregter *f* 800, van den Griffier *f* 400 en van den kantonnalen Commissaris van politie *f* 400; voor die van de 4e klasse, (waartoe die van Emmen, Hoogeveen en Meppel behooren), van den Kantonregter *f* 700, van den Griffier *f* 350 en van den kantonnalen Commissaris van politie *f* 350. Aan de kantonnale Commissarissen van politie wordt boven hunne jaarwedden toegelegd eene *ten minste* daarmede gelijk staande som, door de gemeente verstrekt, waar zij hunne ambtsbetrekking uitoefenen, en in de kantons, die meerdere gemeenten bevatten, door de gemeenten, binnen ieder kanton begrepen, in verhouding tot hunne betrekkelijke bevolking.

— De Tweede Kamer zal, na hare terugkomst, ook haar onderzoek aanvangen over de ontwerpen, die sedert eenigen tijd bij haar aanhangig zijn, doch die, wegens andere meer spoed vereischende werkzaamheden, onbehandeld zijn blijven liggen. *De wet nopens het armwezen zal, naar men verzekert, daarbij in de eerste plaats in aanmerking komen.* (*Nederl.*)

— Na in den nacht van 18 op 19 dezer te 1½ uur met de stoomboot Harlingen van Amsterdam vertrokken te zijn, is de Koning den volgenden morgen te 8 uur te Harlingen aangekomen en in deze stad, die feestelijk versierd was, met de levendigste toejuiching ontvangen; te 4 uur kwam Z. M. te Leeuwarden aan, waar *H. D.* door de autoriteiten, Eerewacht enz. en eene onafzienbare menigte op eene plegtige wijze feestelijk en met geestdrift ontvangen werd; 's avonds was de stad schitterend verlicht.

Buitenland.

21 *April*. De President schijnt met zijne dictatoriale magt de kunst van bezuiniging te hebben uitgevonden. Het budget voor 1853 wordt in de volgende week aan de wetgevende magt voorgelegd ter bekrachtiging. Op dit cijferstuk is eene bezuiniging gevonden van 32 millioen franken en het volmaakste evenwigt bewaard tusschen ontvangst en uitgaaf. Om die reden zal geene enkele nieuwe belasting worden voorgesteld, geene leening behoeven gedaan, geene nieuwe verkoop van domeingoederen aangevraagd worden enz. Gelukkig Frankrijk! Het ontvliedt den oorlog, om zich rijk te maken. Wat zal het dan baten, of zich in het wetgevend ligchaam eene oppositie partij ontwikkelt? Tot dus verre blijft die bij woorden, en de daden zal de President even geduldig afwachten, als hij dit voor 2 Dec. deed. Intusschen slaat hij nog een anderen weg in, en wil hij veldheer worden, of, ten minste les nemen. Te Compiègne zal een kamp worden zamen getrokken van 60,000 man. De Prins-President zal daarover zelf het bevel voeren. Hij wil dus de oogappel van het leger worden, een volmaakte *Napoleon II*, edoch dan zeker met eene oppervlakkige krijgskunde begaafd. — Men schrijft uit Berlijn: Men beschouwt hier het ontslag van Poolsche officieren uit het Belgische leger als eene niet onbelangrijke gebeurtenis. De betrekkingen tusschen Belgie en Rusland waren, deels door de bloedverwantschap des Keizers met het Nederlandsche Vorstenhuis, deels door de moderne Belgische politiek, zeer koel. Het opnemen van Poolsche Officieren in het Belgische leger heeft dien staat van zaken niet verbeterd. Het is bekend, dat Keizer *Nicolaas* dit euvel duidde, en dat Belgie zich echter niet heeft gehaast, om den wensch van Rusland te dezen opzigte te voorkomen. Wel onderrigte personen beschouwen het thans als eene daadzaak, dat Belgie de Poolsche officieren nu ontslagen heeft, omdat men niet geheel gerust is omtrent Frankrijks bedoelingen, en derhalve de hooge noodzakelijkheid inzag van goede verstandhouding met de groote mogendheden, vooral Rusland. Dit doel zou door den genoemden maatregel bereikt, en Belgie thans van Ruslands sympathie verzekerd zijn. — Het *Giornale di Roma* behelst een besluit van den 15 Maart l.l. De Keizer van Oostenrijk verklaart daarin, dat het besluit van 7 Mei 1848, betwelk de orde der Jesuïten opheft, niet toepasselijk is op het Lombardijsch-Venetiaansch koningrijk, en beveelt, dat alle goederen van die orde, vroeger in beslag genomen, even als de renten sedert dien tijd, aan genoemde orde zullen worden terug gegeven.

Verkorte berigten.

21 *April*. Bij de stemming voor een lid van de Tweede Kamer in het kiesdistrict Leeuwarden heeft niemand de volstrekte meerderheid bekomen; er zal herstemd moeten worden tusschen de heeren Mr. *J. Bieruma Oosting* te Wolvega en Mr. *S. A. Verweij* te Sneek — De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft eene commissie van twee leden benoemd voor het beramen van middelen tot den aanleg en het in werking brengen der electro-magnetische telegrafen. — Te Rotterdam heeft zich eene commissie van doctoren en chirurgijns gevormd, tot grondvesting aldaar van eene inrigting voor doofstommen-onderwijs naar de Duitsche methode. — Al de goederen, zoowel roerende als onroerende, in den omtrek der stad Tilburg gelegen en nagelaten door wijlen Z. M. Willem II, zijn thans verkocht, en hebben te zamen ruim *f* 142,000 opgebragt. — Op de lijst der hoogstaangeslagenen in de Provincie Groningen, die verkiesbaar zijn voor de Eerste Kamer, komt als hoogstaangeslagene voor de heer *G. Reinders* met een aanslag van *f* 1689.92½ en als laagstaangeslagene de heer *S. O. Knotnerus* met een aanslag van *f* 512.04½. — Te Pekela wonen drie volle zusters, die te zamen 258 jaren hebben bereikt.

Assen, 23 April.

De heer *C. P. L. van Kinschot*, Contrôleur der 1e klasse te Arnhem, is benoemd tot Directeur der Directe Belastingen te Assen. Ieder inwoner van dit gewest zal dit berigt zeker met genoegen vernemen, daar hieruit blijkt, dat, al is men ook aanvankelijk van meening geweest, om Drenthe, wat de Directie der bedoelde belastingen aangaat, hetzij geheel bij Groningen hetzij gedeeltelijk bij Groningen en gedeeltelijk bij Overijssel te voegen, men thans van die meening is terug gekomen, hetgeen, naar wij gelooven, zoowel in het belang is van 's Rijks schatkist als van de contribuabelen.

— Als eene bijzonderheid deelt men ons mede, dat de onderwijzer *R. Postma* en zijne vrouw te Havelte op denzelfden dag verjaren en even oud zijn; hebbende zij maandag j.l. hun 70sten verjaardag gevierd; 45 jaren waren zij door den echt verbonden.

— Als een gerucht en ook als niets meer deelen wij mede, dat Z. M. de Koning voornemens zou zijn, dit jaar Drenthe ook nog te bezoeken. Ook zegt men, dat

Z.M. zich dit jaar naar Rusland zal begeven ter bijwoning aldaar van de viering van het 1000jarig bestaan des Rijks.

— Woensdag morgen stond voor de gecorrectionele regtbank alhier te regt zekere *Vrieling*, vroeger te Sleen doch thans te Hebelermeer, koningrijk Hanover woonachtig, beschuldigd van smokkelarij, waarvoor hij reeds meermalen had te regt gestaan en ter zake waarvan hij ook reeds tot gevangenisstraf was veroordeeld geweest. Nadat het onderzoek zijner zaak afgeloopen en de uitspraak van het vonnis door de regtbank acht dagen was uitgesteld, werd hij naar de gevangenis terug geleid. Van het oogenblik echter, dat de geregtsdienaar de deur der regtszaal digt deed, maakte hij gebruik, om met achterlating zijner klompen, de deur uit te snellen en het op een loopen te zetten; wel zetten de geregtsdienaars en anderen hem dadelijk na, maar, daar de smokkelaar bijzonder vlug ter been was, had hij het geluk, na eene waterlossing doorgewaad te zijn, een boschje te bereiken, waar hij aanvankelijk zijne vervolgers ontkwam. Weinige oogenblikken daarna werd hij aan de andere zijde van het boschje gezien, terwijl hij in vollen ren den weg passeerde en wel zonder broek, die natuurlijk nat geworden was, en welke hij schijnt uitgedaan te hebben, om daardoor niet in het loopen gehinderd te worden. De omstandigheid, dat hij van onderen in paradijscostuum verkeerde en de slip van zijn hemd achter hem in den wind fladderde, wekte niet weinig de lachlust op van die hem zagen voortrennen. Tot nog toe is hij niet weder gevat.

— Den 21 dezer zijn door de Provinciale Commissie van Onderwijs in dit gewest 11 schoolonderwijzers geëxamineerd, 5 voor den 4en en de overigen voor den 3en rang; alle met gunstig gevolg.

— Het *Prov. blad* van Drenthe no 19 behelst eene circulaire van den heer Commissaris des Konings, waarbij, naar aanleiding van een brief van het Ministerie van Binn. Zaken, de gemeente besturen worden uitgenoodigd, om de ingezetenen te waarschuwen tegen het gebruik althans te vroegtijdig gebruik van het vleesch of de melk van runderen, aan wie ter voorkoming of genezing van longziekte, rattenkruid in of uitwendig is toegediend, daar, blijkens genomene proeven, dit hevig vergift in alle dierlijke weefsels en ook in de afgescheidene vochten wordt opgenomen, en het dusver niet met juistheid is te bepalen, hoelang het daarin aanwezig blijft, alsmede om de ingezetenen op nieuw opmerkzaam te maken op de straffen, bedreigd tegen het verkoopen etc. van eet- en drinkwaren, die voor de gezondheid schadelijke zelfstandigheden bevatten; terwijl aan de veeartsen is aanbevolen, om, bij het toedienen van rattenkruid en andere giftige zelfstandigheden, niets te verzuimen, wat strekken kan, om het gevaar af te weren, dat het leven of de gezondheid der menschen daardoor zouden kunnen lijden.

— Wij zijn verzocht, om de aandacht onzer lezers te vestigen op de tentoonstelling van werktuigen voor landb. en van paarden en vee, welke door de Geldersche Maatschappij van Landbouw, bij gelegenheid harer zevende algemeene vergadering, den 2, 3 en 4 Junij e.k. op het Loo zal gehouden worden, en waarop voorwerpen uit alle Provinciën zullen worden toegelaten en naar de uitgeloofde prijzen kunnen mededingen.

— In de vergadering van den Raad dezer gemeente van dingsdag j.l. is, naar aanleiding van eene betrekkelijke resolutie van H.H. Gedept. Staten, besloten, om te bepalen, dat het maximum der opcenten op het personeel bij de gemeentewet toegestaan zal geheven worden, en dat het bedrag van den hoofdelijken omslag *f* 1500 zal zijn, terwijl, op voorstel van den heer *Grevelink*, is bepaald, dat ten spoedigste de noodige stappen zullen worden gedaan, om de Latijnsche school onder de Gymnasiën in Nederland te doen opnemen, en Burg. en Weth. zijn uitgenoodigd, om een reglement voor zoodanig Gymnasium ter tafel te brengen.

— J.l. maandag beleefden *Gerrit Fokkes Hagenouw* en *Aaltjen Walles Redeker*, arbeidslieden te Paterswolde, de 50e verjaring hunner huwelijksvereeniging. Hoewel algemeen in de plaats hunner inwoning geacht, waren zij niet bemiddeld genoeg, om hunne acht kinderen en de vrouwen en kinderen van deze, voor zoo ver zij ter feestviering zouden opkomen, een bruiloftsmaal aan te bieden; hunne kinderen hadden daarom reeds besloten, om op hunne kosten krentebrood te laten bakken en daarmede de heugelijke gebeurtenis te vieren. Wat echter de oude lieden zelve niet konden doen, bereidde voor hen de liefderijke hand van meer vermogende ingezetenen. De eerste verrassing, die hen wachtte, was, dat, toen zij 's morgens ontwaakten, zij hunne woonkeuken geheel met groene guirlandes en strikken versierd zagen, terwijl kroonen boven de zitplaatsen der oude lieden waren opgehangen, een en ander door mejufvrouw *B.* vervaardigd en door een der zonen, op hare aanwijzing opgehangen. De tweede verrassing was, dat 's middags te een uur, nadat vooraf de tafel gedekt was, een man binnenkwam met twee manden aan een juk, waaruit een groote schink, tulband, taarten en andere geregten, veel meer dan genoeg voor de twintig gasten, werden opgedischt, terwijl de tafel met bloemen en linten bestoken en bestrikt was. De derde verrassing was, dat, nadat de gasten zich het feestmaal goed hadden laten smaken, de edele gevers en geefsters 's middags de oude lieden en betrekkingen met de gebeurtenis van den dag kwamen gelukwenschen en koffij bij hen gebruikten. Wij weten niet, wat ons in de handelwijze van die meer gegoede ingezetenen (waaronder ons behalve mejufvrouw *B.* de familien *H.* en *B.* genoemd zijn) het meest getroffen heeft, of de hartelijke deelneming in en de opregte zucht tot verhooging der vreugde van minder bedeelden of de liefderijke en kiesche wijze, waarop dit aan den dag gelegd werd. Wij zullen ons van alle loftuiting onthouden; de gevers en geefsters zullen voorzeker voldoening vinden in hunne eigene harten, in de dankbaarheid der oude lieden en hunne gasten, waarvan een, die wij gesproken hebben, onuitputtelijk was in het betuigen van lof, en in de genegenheid, welke zij door deze handelwijze voorzeker ook in de harten der overige minder bedeelde ingezetenen van Paterswolde geplant hebben. Wij willen alleen den wensch nog uitspreken, dat steeds zoodanige gezindheid de rijken tegenover de meer behoeftigen mogt bezielen, wij zouden meer tot de gouden eeuw der dichters naderen, de christelijke liefde zou meer in praktijk gebragt worden en de hechtste dam zou opgeworpen zijn tegen de begrippen van socialismus en communismus, de invretende kankers der tegenwoordige Maatschappijen. — Uit een ons door eene geëerde hand over deze feestviering gezonden berigt nemen wij het volgende over: „Menig bewijs van liefdevolle belangstelling werd hun (de oude lieden) gegeven. Van zijne deelneming gaf ook de kerkeraad bewijs. Oud van dagen en zat van onrust en zorgen bidden zij: Verwerp mij niet in den tijd des ouderdoms en verlaat mij niet, terwijl mijne kracht vergaat, Ps. 17 : 9. Wordt onze wensch vervuld en onze bede verhoord, dan wachten hun nog zorgenvrije dagen en eens een zalig sterven in den Heere."

— Men verneemt, dat bij het wetsontwerp omtrent de regt. indeeling (zie hiervoren) is voorgesteld, om tot het kanton Emmen te brengen de gemeenten Emmen, Dalen, Coevorden, Zweelo, Oosterhesselen, Sleen, Odoorn en Borger, en om het kanton Hoogeveen te doen bestaan uit de gemeenten Hoogeveen, Beilen, Ruinen, Westerbork, Zuidwolde en Dwingelo.

* Den 16 dezer hield het Bestuur der Gewestelijke Vereeniging van het Nederl. Onderwijzers Genootschap in Drenthe deszelfs gewone jaarlijksche vergadering. De heer *Doorenbos*, Schoolopziener in het 2. district in Drenthe, Voorzitter van het Bestuur, opende de vergadering met eene rede over de noodzakelijkheid van de beoefening der wetenschappen, om tot de beoefening der deugd te geraken. Hierna werden de gewone werkzaamheden verrigt: het voorlezen der ingekomene verslagen, het behandelen der punten van beschrijving voor de Algemeene Vergadering des Genootschaps, die op den 31 Aug. alhier ter stede zal worden gehouden; de rekeningen van den penningmeester nagezien; het reglement voor het onderwijzers weduwen-fonds dezer provincie besproken; de belangen der vijfjarige onderwijzers-vereeniging enz. behandeld, en voorloopig maatregelen beraamd, die het houden der Algemeene Vergadering van het Ned. Ond. Genootschap moeten voorafgaan.

— In de *Prov. Gr. Ct.* is berigt, dat over het algemeen de kinderziekte in dit gewest afnemende is; tot ons leedwezen kunnen wij dit berigt niet bevestigen; althans te Meppel, waar deze ziekte het hevigst heerscht, is dezelve in den laatsten tijd zeer toegenomen; onder een dak zijn daaraan elf personen lijdende geweest; eene moeder en een kind zijn daaraan overleden. De lijders aan deze ziekte te Assen zijn genoegzaam hersteld.

— Men verneemt, dat aan *C. Burgers* vergunning is verleend, om voor zijne diligence-onderneming wagens te bezigen voor 6 personen, met twee paarden bespannen.

— Den 2 Mei e.k. zal te Assen, ter vervanging van het thans aldaar aanwezige garnizoen, aankomen eene compagnie van het 3e Batt., 3e Reg., Infanterie, thans te Coevorden in garnizoen ter approximatieve sterkte van 3 officieren en 36 onder-officieren en manschappen; deze compagnie zal den nacht te voren te Beilen kwartier houden.

* *Coevorden*, 19 *April*. Gepasseerde zaturdag wilde, bij afwezigheid der overige werkende bewoners, welke naar het land waren, zekere *Gerrit Koolhof*, een 80jarige grijsaard in het armengesticht alhier, hooi van den zolder der schuur halen; ongelukkig ging hij eenige schreden te ver op de zeer wrakke zolder en viel er door. De oude man bekwam eene ernstige hoofdwonde, aan welker gevolgen hij heden overleed.

* *Staphorst*, 20 *April*. Heden had alhier de gewone voorjaarsveemarkt plaats; er waren ter markt aangevoerd 439 stuks runderen. Hoewel het zich, ten gevolge het schrale weder, met den handel in het rundvee niet bijzonder gunstig liet aanzien, werden er echter nog vele

runderen verkocht; vooral golden de vleezige guste koeijen goede prijzen.

* *de Wijk*, 20 *April*. Ten huize van den landbouwer *W. J. Middendorp*, wonende in deze gemeente, werd gisteren namiddag, terwijl de bewoners hun landwerk verrigtten, een brutale diefstal gepleegd; er is nl. op dien tijd uit zijne woning, welke niet naar behooren was gesloten, ontvreemd *f* 10 aan geld, eenig goudwerk en meer andere zaken; de dief heeft het kabinet opengebroken. Hoewel men den dader nog niet gevat heeft, meenen de buren op dat uur een zeker persoon te hebben gezien, die met verhaaste schreden zich verwijderde; deze zelfde persoon zoude eenige uren voor den diefstal bij *W. J. Middendorp* aan huis geweest zijn, ten einde wat water te drinken. In 't vervolg een goede les, om de deuren goed te sluiten.

* *Meppel*, 22 *April*. Bij de herstemming voor *vier* leden van de kamer van koophandel en fabrijken alhier zijn uitgebragt dertien geldige stemmen; van dit getal zijn gevallen op *Js. Theunissen* 8, *J. J. Slot* 7, *A. Roelink Hz.* 7, *Jan Oosterveen* 7, *Jan de Jonge* 5, *L. Kleijenberg* 5, *C. Theunissen* 4, *Hs Oosterveen* 3, *S. de Hes* 3, *G. Slotbouwer* 2 en *H. T. de Jonge* 2. De heeren *Js. Theunissen*, *J. J. Slot*, *Jan Oosterveen* en *Jan de Jonge* zijn alzoo met den vroeger verkozen heer *Jacob de Jonge Jr.* benoemd, daar de heer *A. Roelink Hz.* niet als lid verkiesbaar is, om reden het niet bekend is, dat hij de vereischten bezit, voorgeschreven bij art. 5 van het Koninklijk besluit van den 9 November 1851 (Staatsblad no. 142), terwijl de heer *L. Kleijenberg*, als jonger in jaren dan de heer *J. de Jonge*, daardoor niet in aanmerking kan komen.

* *Smilde*, 22 *April*. Op maandag den 10 Mei aanstaande zal alhier de verkiezing van drie nieuwe gemeenteraadsleden plaats hebben, als: voor *H. Bakker*, tot secretaris verkozen; voor *H. Sickens*, overleden en voor *M. de Haan*, vroeger tot lid verkozen, maar niet toegelaten, omdat Z.Ed. was plaatselijk geneesheer en vroedmeester, genietende eene bezoldiging uit de gemeentekas, hebbende een uitgebreider werkkring dan de armpraktijk en zijnde ondergeschikt ambtenaar van het plaatselijk bestuur.

* *Groningen*, 23 *April*. Gisteren op den bepaalden tijd is de Koning alhier aangekomen; tot de rolpaal buiten de A-poort genaderd, werd Z.M. door eene commissie uit den Stedelijken Raad begroet; nadat de toespraken waren gehouden had de intogt van Koning *Willem III* binnen Groningen plaats; Z.M. werd begeleid door de commissie uit het Stedelijk Bestuur, den Staatsraad Commissaris des Konings, de dienstdoende schutterij, het burger muzijkkorps van liefhebbers, zijnde het Harmonie-gezelschap, de beide eerewachten en eene onafzienbare jubelende menigte. De trein trok onderscheidene straten door en hield eindelijk voor het hôtel van den Staatsraad Commissaris des Konings stil, alwaar Z. M. afstapte. De ontvangst van den Koning was vol geestdrift. Z. M. groette aanhoudend op de herhaaldelijk hem toegebragte *hoerahs!* en *leve de Koning!* Te 7½ uur had de serenade van het Harmonie-gezelschap, bij fakkellicht, plaats. De illuminatie was schitterend, zeer smaakvol en door schoon weder begunstigd. Z. M. en gevolg hebben de stad rondgereden, om dezelve te zien, waarbij H.D. ook weder overal met geestdrift werd begroet en daarop minzaam met buigen antwoordde. Om middernacht is men begonnen vuurwerken af te steken. Voor zoo ver bekend hebben er geene ongelukken of ongeregeldheden plaats gehad.

EEN WOORD *over de koepokken*, *door Dr.* G. H. AMSHOFF *te Hoogeveen*. *(Vervolg van no.* 31*)*.

Vooroordeelen tegen de vaccine te bestrijden of drangredenen tot aanprijzing van dezelve in het midden te brengen, zoude hier minder voegen. Wij meenen echter deze gelegenheid niet voorbij te mogen laten gaan, om op eenige punten, dringend noodzakelijk, om ze, bij de vaccinatie ter harte te nemen, opmerkzaam te maken, *wanneer men wil*, *dat ze toeverlatig voorbehoede!!*

1°. De werking der koepokken in het vernietigen der vatbaarheid voor de kinderziekte of natuurlijke pokken heeft niet alleen *in* of *op de huid* (door de 3 of 4 pokjes) plaats, maar *vooral in het geheele inwendige gestel* van het ligchaam, en wel bijzonder in het *klier-* en *watervaatstelsel*. Zal nu de *vatbaarheid* worden vernietigd, dan moet het ligchaam van het kind en vooral de werkkring (de focus) der kinderziekte, het *watervaatstelsel*, gezond zijn: anders is het niet vatbaar, niet geschikt om de koepokstof zoodanig in zijn ligchaam op te nemen en te verwerken, dat men zijn doel bereike. In het tegenovergestelde geval toch wordt door de inënting met koepokstof de vatbaarheid voor de natuurlijke kinderziekte *niet geheel en al* weggenomen. Zijn er ziekelijke toestanden, dan moeten deze eerst worden verbeterd. Wanneer men b.v. chinine toedienen wilde, ter wering van eenen koortsaanval, zoude men, bij aanwezige onzuiverheden, zijn oogmerk niet bereiken. Eveneens met de vaccinatie etc. Dr. *Kortum* zag van 70 kinderen, die hij inënte, bij 10, na de vaccinatie, gewijzigde pokken ontstaan. Hij schrijft dit te regt toe, aan in zijn land bestaande hardnekkige *huidziekten*, scrophelen enz. Soortgelijke waarnemingen zijn door andere Geneeskundigen gedaan. Van hier zijn verder *koortsachtige toestanden*, alle ziekten in het *klier-* en *watervaatstelsel*, *slepende (chronische) huidziekten*, *Engelsche ziekte (rachitis)*, *weekheid in de beenderen*, *scheurbuikige kwaadsappigheid* en meer andere door de Geneeskundigen te beoordeelene ongesteldheden, tegenaanwijzingen bij de inënting met koepokstof, alsmede een al te jeugdige leeftijd, immers het kind behoort den ouderdom van 8 of 9 maanden bereikt te hebben. Alleen bij heerschende en schrikbarende epidemiën van de natuurlijke kinderziekte zoude men à tout prix alles en allen moeten inënten.

2°. Men gebruike tot de inënting een *fijn*, goed scherp, geen roesterig, onvolmaakt lancet, met welks punt, met versche stof gevuld, men ten minsten drie of vier steekjes aan de *binnen-bovenzijde* van den opperarm in de streek, waar zich de driehoofdige armspier inplant, maakt. De inënting op deze plaats, als zijnde hier de meeste watervaten, die de opneming der stof begunstigen, gelegen, wordt teregt door alle ervarene en der zake kundige Geneesheeren voor de beste gehouden. Om de ouders te believen, worden te vaak te weinig pokjes en op ondoelmatige plaatsen geënt.

3°. Het getal der steekjes mag niet te gering zijn, omdat men anders niet kan verwachten, dat de vatbaarheid voor de kinderziekte genoegzaam vernietigd wordt. Allezins is eene *behoorlijke verzadiging* met koepokstof noodig, als toekomstig tegengift tegen de natuurlijke pokken. Maakt men echter meer dan 8 of 10 steekjes, dan kan door de opvolgende puisten de prikkel en de koorts te sterk worden

4°. De stof, waarvan men zich bedient, moet van eene onbeleedigde doorschijnende schoone pok tusschen den zevenden en den negenden dag genomen worden.

5°. Zoo mogelijk, entte men altoos van arm op arm.

6°. Neemt men gedroogde stof, gewoonlijk tusschen glaasjes of in glasbuisjes bewaard (beide goed gesloten, en zorgvuldig beveiligd tegen de sterke warmte, koude, licht en lucht), alsdan moet deze met een weinig waassem of een druppel water eenigzins vloeibaar gemaakt, op de bekende wijze tusschen de huid en opperhuid worden gebragt. Zonder de stof vloeibaar te hebben gemaakt, kan men ze ook bij wijze van kleine schilfertjes of blaasjes met goed succes onder de huid brengen.

7°. Men moet het volgende beloop bij de toeverlatig beveiligende koepokken waarnemen: De eerste drie dagen na den dag der vaccinatie gaan voorbij, zonder dat er eenige plaatselijke of algemeene verschijnselen te weeg gebragt worden, op zijn best blijft een rood stipje over, op den derden dag wordt dit meer zigtbaar, gelijk aan een vloosteek, jeukt, rijst meer opwaarts als een hard rond knobbeltje, in het midden iets ingedrukt, in gedaante en grootte met een *speldeknop* overeenkomende; op den zesden dag is de plaats der inënting met eene bleekroode oppervlakte omgeven, een blaauw witachtig blaasje met een helder vocht gevuld vertoonende, tot aan den negenden dag steeds grooter wordende, terwijl de bleekroode kring zich nog al meer en meer vergroot, en alzoo onder koortsbewegingen tot rijpheid komt. Op den twaalfden dag wordt de stof in het zweertje troebel en eindelijk etterachtig. De om de peripherie van het puistje zich verspreid hebbende roodheid verdwijnt, de koortsachtige aandoeningen houden op, terwijl, na de vorming en afvalling der korst, een eigenaardig bijzonder distinctief lidteeken terug blijft.

8°. De volkomene koepok is stevig, rond of iets langachtig, zich rigtende naar de gedaante van het toegebragte wondje, ter grootte van een lins met een groefje (umbilicus) in het midden. De kleur is blaauwachtig rood, later parelkleurig en eindelijk melkwit. Met een smalle, hoogroode rand verheft ze zich, regthoekig van de huid omgeven, door eenen roodachtigen kring.

9°. De uitëntingen moeten gedaan worden van den 7den tot den 9den dag. Ofschoon de mindere of meerdere volkomenheid der pok ook moet in aanmerking genomen worden. *Vervolg hierna.*

Mijnheer de Redacteur!

Heb de goedheid, het volgende een plaatsje in UEd. geacht blad te gunnen: Naar wij met zekerheid vernemen, wil zekere *W. Z.*, onder deze gemeente, tegen twee Geneeskundigen eene regtsvordering instellen, en wel ter zake, dat beide heeren gedurende ruim 3 weken hem behandeld hebben, als hij ten gevolge van een val, zijn heupbeen gebroken had, dienvolgens zijn been in een breukverband gelegd, genoodzaakt zijn bed te houden, en dood .... stil te liggen; hetwelk hij een geruimen tijd vol hield, doch dat arme leven eindelijk van harte moede, het verband er af wierp, en als te voren door het vertrek

wandelde, waardoor hij bespeurde, dat er hoegenaamd niets gebroken was. Zijn eisch zal zijn: schadeloosstelling. Ofschoon geen regtsgeleerde, houden wij het er voor, dat den man het niets zal baten, aangezien de eene geneesheer dwaalde, en den anderen geneesheer, trouwens als een bekwaam man bekend, op hetzelfde spoor bragt. Bij het eerste onderzoek verklaarde de laatste geen breuk te kunnen vinden. De andere Geneeskundige zocht .... zocht .... en meende het gevonden te hebben; en .... het verband werd gelegd, dat den vlijtigen man, in geene zeer gemakkelijke positie, aan het bed kluisterde, en hem verhinderde, gedurende meer dan 20 dagen, zijn arbeid te verrigten; dus een eenvoudig vergis, geene regtsvordering.

Coevorden .... *UEd.Dw.Dienaar*, X.

Correspondentie.

Wij hebben een artikel uit Westerbork ontvangen, waarin gezegd wordt, dat het ingezonden berigt, in no 31 opgenomen, omtrent het geschenk aan Ds. *Lolcama* gegeven, dien leeraar niet aangenaam kan wezen, aangezien hij geacht wordt voor loftuitingen onvatbaar te zijn. Wij gelooven dit laatste gaarne, maar zien toch niet in, dat daarom bedoeld berigt, hetwelk uit het hart schijnt te zijn voortgevloeid, den leeraar onaangenaam zou moeten zijn, daar het niets bevat, hetwelk ZEw. kieschheid zou kunnen kwetsen. — Een paar berigten zijn moeten blijven liggen.

---

de Wijk, 19 *April* 1852. Heden beviel van eene Dochter *F. Horreus de Haas*, echtgenoote van

H. J. DAUZON,
Rijks-Ontvanger te de Wijk c. a.

Heden overleed, tot mijne en mijner kinderen droefheid, na eene langdurige ziekte van acht (8) maanden, mijn teedergeliefde Echtgenoot, in den ouderdom van ruim 58 jaren.

Strekkende deze tot algemeene en bijzondere kennisgeving aan vrienden en bekenden.

Assen, 21 *April* 1852. Wed. H. H. NOORMAN,
Geb. VAN DIJK.

De AFFAIRE blijft op dezelfde wijze continuëren.

KERKVOOGDEN der Hervormde Gemeente te Assen, gedenken op vrijdag 30 April 1852, 's avonds te zeven uur, in de consistorie, bij INSCHRIJVIG aan te besteden:

DE VOLLEDIGE BINNENVERWING

VAN HET KERKGEBOUW EN AANHOORIGHEDEN.

Het Bestek ligt ter lezing bij den Koster. — 's Morgens te negen uur van den dag der aanbesteding zal aan Gegadigden aanwijs geschieden in het gebouw.

Kerkvoogden voornoemd,
G. SLUIS.
Van Hunnentwege,
W. ALINGH, *Lid-Secretaris*.

POSTKAR van MEPPEL op GRONINGEN,

VERTREKKENDE VAN BEIDE STEDEN ONGEVEER
10 UUR 'S MORGENS.

De Aannemers berigten, dat van heden de prijs der Passagiersplaats is als volgt:

van Meppel op Groningen en omgekeerd *f* 2.50;
„ „ op Assen *f* 1.50;
„ Assen op Groningen *f* 1.00.

Plaatsen te bespreken en vrachtgoederen te bestellen te Meppel bij *ten Wolde* in de Weem, te Assen bij *R. R. van Erkelens*, te Groningen in den kelder van *Poelman* aan de hoofdwacht.

☞ Allen, die iets te VORDEREN hebben, van of VERSCHULDIGD zijn aan den onder benificie van inventaris aanvaarden boedel en nalatenschap van wijlen den Heer *JAN VAN DER SCHEER*, in leven laatst gepensioneerd Rijksontvanger, gewoond hebbende en overleden te Beilen den negenden Januarij j.l., worden verzocht, daarvan te spoedigste **OPGAVE** of **BETALING** te doen ten kantore van den ondergeteekende.

Assen, den 22 *April* 1852.
Mr. L. OLDENHUIS GRATAMA, *Procureur*.

Op woensdag den 28 April 1852 des voordemiddags te 10 uur te beginnen zullen ten overstaan van een daartoe bevoegd Ambtenaar te Vries, ten woonhuize van Mr. *A. Homan* publiek worden verkocht: Een span ZWARTE, in het derde jaar zijnde, beredene **RUINPAARDEN**, zes **KOEIJEN**, afgekalfd, staande te kalven en güsten, eenige **SCHAPEN**, eene beste zoo goed als nieuwe **BAROUCHETTE**, een **TOEWAGEN**, een **BOERENWAGEN**, **PLOEG**, **EEGDEN** en verdere boeren-deelgereedschappen, voorts **KARN**, **TIJNEN** en verdere karn- en melkgereedschappen, en INBOEDEL, bestaande in een eikenhouten **KABINET** en verdere grove meubelen, als **LEDIKANTEN**, **KASTEN** enz., **KOPER** en **TIN**, **GLAS** en **AARDEWERK**, **PORCELEINEN**, mahonijhouten **UITTREKTAFEL**, dito **SPEELTAFELTJES** en **TOILETTAFEL**, **BEDDEN** met toebehooren en hetgeen meer ten dage van verkoop zal worden ten voorschijn gebragt.

N.B. Na afloop dier verkooping zullen nog worden geveild eenige ramen van **TREKKASTEN** en eene hoeveelheid **MEST**.

Op dingsdag den 27 April e.k., des morgens te 10 uren, ten huize van *W. Cremers* te Exloo, gemeente Odoorn, PUBLIEKE VERKOOP van:

1°. Eene **VEENPLAATS**, gelegen in de Markte van Exloo, gemeente Odoorn, zijnde de Zuider- en Noorder Dwarsplaats no. 16, groot 30. 13 00.

2°. 7. 25. 00 el, in eene **VEENPLAATS**, no. 28, in de Markte van Exloo, aan de Noordkant, in zijn geheel groot 15. 87. 80.

3°. 6. 91. 10., in eene **VEENPLAATS**, no. 28, in de Markte van Exloo, aan de Zuidkant, in zijn geheel groot 15. 09. 80.

4°. 7. 25. —, in eene **VEENPLAATS**, no. 51, aan de Noordkant in de Markte van Exloo, in zijn geheel 15. 87. 80.

5°. 6. 66. 30, in eene **VEENPLAATS**, no. 51, aan de Zuidkant in de Markte van Exloo, groot in zijn geheel 16. 72. 10.

Emmen, *den* 17 *April* 1852.
L. KNIPHORST,
Notaris.

De gemiddelde prijzen der Rogge en Boekweit op de nagemelde weekmarkten, gedurende de eerste helft der maand April ll., hebben bedragen, het Ned. mudde:

te *Assen*,	Rogge	f 6.00;	Boekweit	f 5.00;
te *Coevorden*,	„	f 6.25;	„	f 5.75;
te *Hoogeveen*,	„	f 6.72½;	„	f 5.50;
te *Meppel*,	„	f 6.71;	„	f 6.00;

De zetting van het roggebrood is laatstelijk bepaald: De 6 Ned. ponden, te *Coevorden* 50, te *Dalen* 43, te *Hoogeveen* 50, te *Meppel* 51 cent.

Assen, 22 *April* 1852.

COEVORDEN, 19 *April*. Rogge f 6.00, Boekweit f 5.50; Boter Ned. pond f 0.45. Zetting: 6 pond roggeb. f 0.52.

HOOGEVEEN, 20 *April*. Rogge f 6.45. Boekw. f 5.57½. Haver f 3.30. Boter Ned. pond f 0.48. Honig N.p. f 0.00. Ter markt aangeb.: 390 mud. rogge; 101 mud. boekw.; 3 mud haver; .... pond boter; 0 pond honig. Broodzetting de 6 Ned. pond f 0.52.

ASSEN, 22 *April*. Rogge f 6.75 a f 6.25. Boekweit f 5.50. a f 5.00 Aardapp. f 1.50 a f 1.25. Boter Ned. pond f 0.55 a f 0.50. Hooi 1000 Ned. pd. f „ . „. Stroo 100 Ned. pond f 2.50. Aantal: 375 mud Rogge; 67 mud Boekweit; 270 mud Aardapp.; 500 Ned. pond Boter; 0 Ned. p. Hooi; 6000 Ned. p. Stroo; 110 Wagens.

GRONINGEN, 20 *April*. Tarwe f 7.75 a f 6.50. Rogge N. f 6.50 a f 6.90, O. f „ . „ a f „ . „ Boekweit, zand f 5.30 a f 5.60, veen f 5.50 a f 5.20. Garst f 5.10 a f 4.50; Nieuwe zomer f 4.40 a f 4.70, knobbe f 4.90 a f „ . „ Dikke haver f 3.70 a f 2.75. Voerhaver f 3.10 a f 2.70. N. Paardeboonen f 4.50 a f 5.00. Koolzaad f 9.00 a f 9.25. Gort grove f 8.50 a f 8.00, parel 100 ned. pond. f 11.00 f 10.50. Raapolie per vat f 27.50. Boter ⅛ ton f 12.25.

STEENWIJK, 19 *April*. Rogge f 6.25 a f 6.85. Boekw. f 0.00. a f 0.00. Haver f 3.50 a f 4.00. Garst f 0.00 a f 0.00. Boter ¼ vat f 12.50.

OLDEMARKT, 17 *April*. Boter ¼ vat f 13.50 a 13.75.

AMSTERDAM, 21 *April*. Werk. Sch. 2½ pct. 61⅛ a 61¼; dito 3 pct 72¾; dito 4 pct. 93 $\frac{5}{16}$ a 93 $\frac{7}{16}$.

STUKKEN van *f* 10.00 *f* 9.75 a *f* 9.80.

Te Assen, bij VAN GORCUM EN COMP., Provinciale Drukkers.